

Torna la banca indígena

La gran banca torna a estar de mal humor. La intenció de la Caixa de Catalunya de comprar el Banc Atlàntic és una contrarietat més per als grans bancs espanyols, que des de fa un parell d'anys no saben com fer-s'ho per aturar la compra de bancs que fan les caixes d'estalvis. La banca havia aconseguit d'aturar la competència creixent de les caixes després de molts esforços, però no comptaven que farien trampa, colant-se per la porta del darrere i començant a comprar bancs com qui juga a *monopoly*.

Ara les caixes gestionen el 42,5% dels diners dipositats a les entitats financeres de l'estat espanyol. Els bancs guanyen la partida, amb un 53,1%. Però si, a la quota de mercat de les caixes, hi sumem la quota dels bancs que pertanyen a alguna caixa, segurament que qui guanya són les caixes d'estalvis. I vet aquí el malhumor dels banquers, perquè no s'hi poden tornar: les caixes no són societats mercantils, com els bancs, i per tant és com si no tinguessin amo. Ningú no les pot comprar.

D'aquesta manera, com qui no diu res, s'ha començat a produir un tomb significatiu en el sector financer del Principat, i també del País Valencià. Aquests últims vint o vint-i-cinc anys havien desaparegut molts bancs autòctons i molts més havien passat a mans de grups internacionals o de la gran banca espanyola. Només a Catalunya la llista és molt llarga: Condal, Exbank, Cadesbank, Riva i Garcia, Garriga Nogués, Manresa, Bankunion, Girona, Pirineus, Mas Sardà, Jover, Sindicat de Banquers, l'Atlàntic mateix... i Catalunya.

Però últimament s'ha invertit la tendència. Va començar Josep Vilarasau, director general de la Caixa de Pensions, que, després d'aconseguir l'equiparació de bancs i caixes, va convertir la "supercaixa" en la primera institució financer de l'estat espanyol. Ara remena 6,3 bilions de pessetes de clients, més que cap altra caixa d'estalvis europea. Aquests últims anys ha "rescatat" el banc d'Europa i l'Is-banc (actual Caixabank), dos banquets catalans que anaven malament i que no haurien durat gaire, i ha comprat també bancs a Astúries, Andalusia i a l'estranger.

El miracle de veritat, nogensmenys, l'han fet a Sabadell. El Banc de Sabadell, fundat fa més de cent anys per fabricants i comerciants de la llana, ha sobreviscut, s'ha convertit en el banc més important de Catalunya i ara ja és el més important de tot l'estat espanyol després dels anomenats "cinc grossos". A poc a poc, dirigit pels Oliu (pare i fill), el Banc de Sabadell ha fet tot això sense fusionar-se ni comprar cap més banc, fins que l'any passat va quedar-se una participació important en capital del Banc Guipuscoa, que li servirà de porta d'entrada al País Basc.

Al País Valencià passa igual, salvades les diferències. La tradició bancària valenciana no és tan forta com la del Principat, però ara les dues grans caixes hi tenen un paper cada vegada més important. Per exemple, fa encara no dos anys Bancaixa va comprar prop d'un 25% del capital del Banc de València, que pertanyia al grup Central Hispano, i va "recuperar" el control d'aquesta entitat. També va comprar el Banc de Múrcia. El Banc de València, fundat al 1900, va convertir-se en una entitat de pes l'any 27, quan van comprar-lo un grup d'empresaris valencians encapçalats per Ignasi Villalonga. Després va acabar essent una filial del Banc Central.

No hi va haver cap més banc realment valencià fins al 1965, quan es van fundar el Banc de l'Exportació, a València, i el Banc d'Alacant. Curiosament, tots dos van acabar en l'òrbita d'un altre banc de Madrid, l'Exterior, del grup Argentària, que també controla el Banc Atlàntic. Però els nous vents que bufen també els han afectats, com tothom, i, de primer, la Caixa de Catalunya va comprar el Banc de l'Exportació, i l'Alacant i l'Atlàntic porten penjat el cartell "en venda" des de fa temps.

Es probable que la propietat d'aquestes dues entitats torni als orígens. Zaplana vol que Bancaixa o la CAM es quedin l'Alacant. I si la Caixa de Catalunya compra el Banc Atlàntic, ja serà el summum: la confirmació definitiva que la història és capriciosa i que, sense proposar-s'ho, els estalvis que gestionen les caixes hauran servit per recuperar un sector financer que s'havia perdut en les crisis industrials. ■

JORDI FORTUNY

"Si Caixa de Catalunya compra el Banc Atlàntic serà la confirmació que els estalvis de les caixes serveixen per recuperar un sector financer perdut en les crisis industrials."